

סדר סדר ל מט' 33/ד

מישיבת ועדת-הכנסת ביום שלישי, י"ז
בסיון תשט"ו (7.6.1955) בשעה 18.00

נ ד כ ה ד: י. קליבנוב - סגן יו"ר הכנסת.

חברי-הוועדה:

- ד. בר-רב-האי - היו"ר
- ב. מילדלסון
- ב. אזוביה
- ח. אריאב
- א. אורי
- ט. אדם (במקום א. פרי - בחלק של הישיבה)
- י. בר-יהודה (במקום א. פרי - בחלק של הישיבה)
- ש. גבה
- א. בדכן
- י. בדר (במקום א. רוזאל-נאור - בחלק של הישיבה)
- ק. כהנא
- ע. מיטון
- ס. נורוק
- ד. גצר (במקום ב. קמין)
- י. נצבי (במקום ד. פלמן)
- א. רוזאל-נאור
- א. טטופ
- ר. צברי
- ס. ב. שרון

מוזמנים:

- ע. אסף (לסעיף ב')
- ס. רוזטי - מזכיר הכנסת

ח ס ר ד:

- ע. איכילוב
- סיף ארין אלזועבי
- ש. גרדי
- י. הררי
- ט. וילבר
- ש. לורנץ

ט ד ר - ה י ד ט: א. קביעת מסגרת של זמן לדיון
בהנחת הפצצה בדפוס "ישראל"
בתל-אביב עמ' 2 - 3

ב. עדעורם של ה"כ אסף וחזני
על החלטת הנשיאות שלא להכיר
בדחיפות הצעתם לטה"י בענין
איפוחה של מערכת פ"ת לעיריית
פתח-תקרה 3 - 5

א. קביעת מסגרת לל זמן לדיון בהחלטת הפצאה בדפוס "ישראל" בתל-אביב.

היו"ר ד. בר-רב-האי: עלינו לקבוע מסגרת של זמן לדיון זה, שהממשלה הודיעה שאינה מתנגדת שיתקיים.

א. ברמן: אני מציע חמש שעות. הדיון הזה נוגע לעקרונות של חופש העתונות בארץ. אפשר לקיים את הדיון הערב ומחר, או מחר וביום שני הבא.

היו"ר ד. בר-רב-האי: צריך להיות ברור שלא טוב לחלק את הדיון הזה ולהביא להפסקה של ארבעה ימים בין התחלת הדיון לסיומו.

ש. בבה: אינני גורס את העקרונות שיש לסיים את הדיון בישיבה אחת. אם אי אפשר לסיים את הדיון מחר, אפשר לקיים אותו ביום שני בשתי הישיבות.

י. בדר: חמש שעות - זה המינימום. יש לזכור שהיו שש הצעות לסדר-היום בענין זה, ואילו העלו כולט את הצעותיהם וניתנו גם תשובות - היה הדבר הזה דורש זמן רב.

היושב-ראש צודק כאשר הוא אומר שיש לסיים את הדיון בישיבה אחת. אבל ההגיון אומר שצריך היה לחשוב על כך קודם. צריך היה להתחיל בדיון זה אתמול או היום. ומכיוון שכך אין לי ברירה אלא לתמוך בהצעת חבר הכנסת בבה. ויתרון נוסף להצעה זו - אם כי אינני מאמין שהמשרד תצליח לגלות יותר משגילתה במשך הזמן שעבר - היא נוחתת יותר זמן למשרד.

ב. אזוביה: אני מציע להקדיש לדיון שלוש שעות.

ס. רוזטי: יושב-ראש הכנסת קיבל מכתבים, שמשמע מהם כאילו הנשיאות מתחמקת מן הענין הזה. הדיון הזה לא בתקיים ביום שני משום שהיתה דרישה לדון באופן דחוף בחוק הנכסים. חשבנו שחוק העיטורים יגזול פחות זמן ונוכל לדון עוד אתמול בכמה חוקים בקריאה שניה ושלישית. מכיוון שחוק העיטורים גזל את מרבית הזמן, עלינו לדון הערב בחוקים האלה ורק מחר אפשר יהיה לקיים את הדיון בהצחת הפצאה.

יושב-ראש הכנסת אינו מתערב בשאלה של קביעת הזמן, אך הוא מביע משאלה: לא לדחות את הדיון לשבוע הבא - להתחיל בו מחר וגם לסיימו, במסגרת הזמן שתקבע הוועדה.

י. בר-יהודה: אינני מבין מדוע בתחילת השבוע דורשים ובסוף השבוע מתחילים לדחות את הזמן. אני מציע לא להגביל את הזמן ליום אחד בלבד, ואם הדיון לא ייגמר מחר - אפשר יהיה לסיים אותו בשבוע הבא.

ח. אריאב: אני פונה בבקשה לאלה אשר הציעו שלוש שעות, שיסירו את הצעתם. אם ייורדע בציבור שהיתה הצעה של חמש שעות ולעומתה באת הצעה של שלוש שעות - יגידו שרוצים לצמצם את אפשרות הבעת הדעה בענין הזה.

אינני גורס את הדעה שהדיון חייב להסתיים ביום אחד. הערב חייבת הכנסת לדון בכמה חוקים פיקטאליים שאינן לדחותם. על כן אפשר להתחיל בדיון מחר ולסיימו ביום שני.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

עד כמה שאני מבין, אם יוחלט על שלוש שעות, הדיון יתקיים מחר. אם נחליט על חמש שעות - יושב-ראש הכנסת יסיק מסקנה ככך והדיון יתקיים או מחר או בשבוע הבא. הוא מתנגד לחלוקת הדיון.

א. רוזאל-נאור:

תפקידה של ועדת הכנסת להחליט על מספר השעות. אבל היא יכולה להביע דעתה או להסליף בפני היושב-ראש שנושא שהובטח לדון בו בראשית השבוע ונדחה - שלא באשמת הכנסת - צריך להתחיל בו עוד לפני פיזור הכנסת בשבוע זה. אם היושב-ראש יסיק מכך מסקנות - יחיק.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות נגד 7 נתקבלה ההצעה של שלוש שעות.

ה ר ח ל ט

להקדיש לדיון בהנחת הפצצה בדפוס "ישראל" בתל-אביב שלוש שעות.

ב. ערעורם של חברי הכנסת ע. אסף ומ. חזני על החלטת הנשיאות שלא להכיר בדחיפות הצעתם לסדר-היום בענין טיפוחה של מעברת פתח-תקווה לעירייה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

בשבוע שעבר הועמדה בסדר-היום הצעתם של חברי הכנסת אסף וחזני לספח את המעברה הגובלת עם פתח-תקווה לעיריית פתח-תקווה. הכנסת לא הגיעה לדיון בהצעה זו ביום רביעי המוקדש להצעות לסדר-היום. הם פנו לנשיאות הכנסת וביקשו להכיר בהצעתם כהצעה דחופה ולהעמידה עוד היום לדיון בכנסת. הנשיאות סירבה להכיר בדחיפות והם מערערים על החלטת הנשיאות. יושב-ראש הכנסת יודע שהערעור ידון כאן היום, ואם ברצונו יוכל לבטל את הסידור.

ע. אסף:

הצעה זו נוגעת לגורלם של 10,000 נפש בישראל. מעברה זו פנתה באופן מאורגן בפעם הראשונה בבקשה לספח אותה לשטח עיריית פתח-תקווה ב-10.12.51. מאז חזרו ונישנו בקשות ודיבורים על כך גם בכנסת וגם במקומות אחרים, גם בימי שר הפנים הקודם וגם בימי אא שר הפנים הנוכחי. בתקיימו בירורים רבים בשאלה זו ומעולם לא נשמעו נימוקים מתקבלים על הדעת לגופו של ענין, מדוע לא תצורף מעברה זו לשטח עיריית פתח-תקווה.

במעברה זו אין השירותים המינימליים ההכרחיים

לכל ישוב וישוב. המנגנון היחיד שנמצא במקום הוא פקיד של משרד הפנים - אחד ויחיד על כל המעברה - שתפקידו לגבות כספים ולארגן את השירותים. אתם יכולים לתאר לכם איזה שירותים ואיזה ארגון יכול להיות בתנאים כאלה. הדבר הזה עולה בכספים לא מעטים לאוצר המדינה; מפני שאין אפשרות ואין הצדקה לגבות מסים מאנשים אלה. אין מי, ובמידה שהם מגיעים הם חלודים ומסכנים את בריאות הציבור. אין שירותים טוציאליים מינימליים. כל מי שיבדוק את המצב יראה שאין פה כל הגזמה.

בהצעת החוק שלנו יש שני סעיפים. הסעיף השני

קובע שאם החוק הזה יתקבל, תחולתו תהיה מ-31.12.54. פירוש הדבר שלתושבי המעברה - העובדים בפתח-תקווה ומקור פרנסתם היחיד הוא בפתח-תקווה - תינתן האפשרות ליהנות מזכות האזרח ולקבוע את המושב העליון שיהיה אחראי על השטח שיצורפו לו. בדרך זו הם לא יישארו לתקופה נוספת של ארבע שנים כאזרחים ללא זכות אזרח, ללא אפשרות לקבוע את הרווחת המוניציפלית שאליה הם מצורפים. ברור שאם אנחנו נמצאים בשבועות האחרונים של עבודת הכנסת - אם הכנסת לא תכיר בדחיפות, הדבר יישאר תלוי ועומד חודשים רבים נוספים.

י. קליבנוב:

דעתה של הנשיאות היא שהצעה דחופה לסדר-היום יכולה לבוא רק במקרים שנוצר משהו באופן פתאומי, בלתי צפוי מראש. שעורך סערה בודעת הקהל. הדבר הזה לא נתעורר רק אצלנו. גם חבר הכנסת אסף גומר שזה כבר שנים שמדברים בענין זה. אפשר היה להעלות אותו לפני שנתיים ושלוש או לפני ששה חודשים. על כן לא ראתה הנשיאות כל דחיפות בהצעה.

ש. בנה:

לאחר ששמעתי את הנימוק של חבר הכנסת אסף ואת דבריו שהוא מציע שתחולת החוק תחיל מדצמבר קשה להאמין 1954 - שאין כאן ענין של בחירות. אין זה הוגן לפני הבחירות להציע צירופם של 10,000 איש לעירייה מסוימת, מפני שהדבר רצוי למישהו. אם אנו נכנסים כבר לגוף הענין - כדאי להזמין את שר הפנים ולשמוע מפיו מדוע לא צורפה המעברה עד כה לעיריית פתח-תקווה. אחרי שנשמע את דבריו נוכל להחליט. אני מציע לדחות את הערעור. דומני גם שוועדת הכנסת עוד לא דחתה אף פעם החלטה של הנשיאות בענין כזה.

היו"ר ד. ט-רב-הנ"ל:

הערעור הוא על החלטת היושב-ראש ולא על שר הפנים. שר הפנים יכול להופיע במליאת הכנסת ולהסביר את עמדתו. היו מקרים שוועדת הכנסת לא אישרה את החלטת הנשיאות בענין כזה, אם כי לא היו רבים.

א. טטופ:

חבר הכנסת אסף לא הצליח לשכנע אותי. אין זה הוגן לבוא לפני הבחירות ולהציע דבר כזה.

ב. אירלטון:

ובעמדתך אין אינטרסים של בחירות?

א. טטופ:

אינני בא לחדש דבר; אני מבקש להשאיר את המצב כפי שהוא. טוב עשתה הנשיאות שלא הכירה בדחיפות ההצעה וגם אני מציע לדחות את הדחיפות.

ה. אריאב:

אני מצטרף לדברי חברי הכנסת בנה וטטופ. אינני רואה כל הצדקה לדחלפות ולקבלת ערעור זה בחפזון. כאשר הוועדה באה וטוענת שזה ענין דחוף, עליה לשמוע תחילה משר הפנים במה מדובר כאן. אם מכירים בדחיפות - זאת אומרת שחיים דיון בענינים יותר חשובים החוקים הפיסקאליים שיועמדו היום לדיון - כולם חשובים ביותר.

ולבסוף, שמעתי ששאלה זו תידון ביום הראשון בישיבת הממשלה. אם כך הדבר - מדוע אי אפשר לחכות אא עו יום רביעי הבא - היום המוקדש להצעות לסדר-היום?

ע. מימון:

אינני יודעת אם זה ענין פוליטי או לא. בסיעתי לא שמעתי דיון פוליטי בענין זה. אבל אם ישאלו אותי מה דחוף יותר, חוק העיסורים או הקלה על אלפי נפשות בצמאון של חודשי הקיץ - אשיב, כי יש לדחות את חוק העיסורים ולטפל בענינם של התושבים הטובלים אינני יודעת מדוע הובא הענין כל כך מאוחר. אבל גם אם הובא לצרכי בחירות והוא עשוי להקל על סבלם של אנשים, יש לעשות זאת. יש ענינים פוליטיים שהם כשרים. אני מציעה להכיר בדחיפות ההצעה ואני מצטערת שהענין לא הובא לעבט קודם.

י. אורי:

באטרו כאן דברים רבים. אני מוכן להביח שמציגי השאלה יכלו להציג אותה לפני חודשים מספר. אנחנו חיים באווירה של בחירות כבר כחצי שנה, וגם אילו העמידו את הענין לפני חודשיים יכולתם לטעון שזה ענין של בחירות. אבל כאשר יש כאן ענין של עזרה לתושבים - גם אם הוא בא לצורך הבחירות - יש לאפשר את מתן העזרה. אל תשכחו שאם יוחלט לדחות את הענין ליום רביעי הבא, פירושו של דבר כי הדחיה היא לשבועיים; כי גם אם יוחלט על דיון, הוא לא יתקיים באותו שבוע. אפשר להעמי את ההצעה לדיון ביום שני.

ע. אסף:

הדחיפות מותנית בדבר אחד: אם הכנסת תספיק לחוקק את החוק או לא. השאלה עמדה ביום רביעי שעבר ואז היה הזמן מספיק. שר הפנים פנה אל חבר הכנסת חזני ואלי וביקש מאתנו לדחות את זה, מפני שהוא רוצה להעמיד את זה לדיון בממשלה ביום ראשון. אני אמרתי שאני חושב שהדחיה תהיה לרעת הענין. הוא התחייב בפני - בפני עד - שאם השאלה הזאת לא תיפתר על-ידי הממשלה לשביעת רצוני, הוא יעמוד על כך שזה יעמוד לסדר-היום ביום שני או שלישי. היום הוא הודיע שאינו יכול לבוא -

היו"ר ד. בר-רב-הא"י: לכל הצעה לסדר-יום יש מטרה אחת: להניע את הממשלה לעשות משהו או לקבוע עמדה בשאלה שהחבר המציע רוצה לשמוע בה דברים ברורים מן הממשלה. אם המצב הוא כזה שהענין עומד לדיון בממשלה ביום ראשון הבא - אין שום טביעה ששר הפנים יבוא ויגיד שהממשלה תדון בהצעה והוא מציע לדון בה לאחר החלטת הממשלה. בזה הוא ירגיע את הרוחות.

אין זה עניננו כיצד יסתדר היושב-ראש אם הוועדה תכיר בדחיפות. כאן יש בעיה עדינה מאד. ועדת הכנסת, לא במקרים רבים, דחתה את החלטת היושב-ראש והסגנים. אך אין כל טביעה פורמלית לעשות זאת. אם ועדת הכנסת תחליט - אין הדבר פוגע בכבודו של היושב-ראש.

א. רוזיאל-נאור: יושב-ראש הוועדה, אם אינו מודיע שהוא מדבר כחבר הוועדה - הוא מדבר כיושב-ראש הוועדה, ואז אסור לו לסטות מן הפרוצדורה ולוטר דברים כאלה.

היו"ר ד. בר-רב-הא"י: יושב-ראש הוועדה ושאי להביע דעה כמו כל יתר חברי הוועדה, והוא מצביע כמוהם.

ה צ ב ע ה

ברוב של 9 קולות בגד 5 נתקבל הערעור.

ה ר ח ל ט

ועדת הכנסת אינה מאשרת את החלטת הנשיאות ומכירה בדחיפות ההצעה לסדר היום של חברי הכנסת ע. אסף ומ. חזני בענין סיפוחה של מעברת פתח-תקווה לעיריית פתח-תקווה.

הישיבה נבעלה בשעה 1900.